

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 2005/1215 - 60	Dokument:
Mottatt: - 3 OKT 2005 ASR/ASR	
Saksbeh.: LEK	Ans.: 482
Kopi:	Avsak:

Deres ref.
200501215-/BHJ

Vår ref.
2005/05301 U-A HBR/ero

Dato
30.09.2005

Høring – Forskrift om bærekraftig skogbruk

Justisdepartementet viser til Landbruks- og matdepartementets brev av 15. juli 2005.

Vi har følgende merknader:

Justisdepartementet stiller seg positivt til at det vedtas en forskrift om bærekraftig skogbruk, og at denne fremhever og presiserer de plikter skogeiere har til å ta miljøhensyn ved gjennomføring av skogbrukstiltak.

Vi forutsetter at det gjennomføres fortløpende paragrafering istedenfor kapittelvis paragrafnummerering i den forskriften som blir vedtatt.

Til spørsmålet om å innta definisjoner i forskriften vil Justisdepartementet nøye seg med generelt å gi uttrykk for at det først og fremst vil være behov for definisjoner av uttrykk som ikke uten videre kan forutsettes kjent av eller gi mer mening for den leserkrets som forskriften kan ventes å få. Det kan også være grunn til å ta med en definisjon av uttrykk som har en annen betydning som faguttrykk enn i daglig tale, særlig hvis det er den fagterminologiske betydning som skal legges til grunn i forskriften.

Vi har enkelte merknader til utkastet som viderefører de synspunkter vi la til grunn i forbindelse med utarbeidelsen av forslaget til ny skogbrukslov.

Skogeierens forvalteransvar går fram av utkastet § 2-1. Som påpekt i vårt høringsbrev 22. april 2004, brukes begrepet "ansvar" i juridisk terminologi først og fremst for å

markere straffansvar eller erstatningsansvar. Vi foreslår derfor at en heller bruker uttrykk som at skogeieren "skal sjå til", slik det er gjort i skogbruksloven § 4. Det samme gjelder forskriften § 4-1 første ledd om skogeierens ansvar for å hindre skade eller fare for skade på skog.

Som vi også bemerket i vårt brev 22. april 2004 i forhold til skogbruksloven § 4, er det viktig at bestemmelsen i forskriften § 2-1 får et reelt rettslig innhold, noe som forutsetter at den kan håndheves. Vi ber Landbruks- og matdepartementet vurdere om det bør tas inn en bestemmelse også i kapittel 2 som gir myndighetene kompetanse til å pålegge tiltak, på samme måte som forskriften §§ 3-3 og 4-6.

Forskriften § 5-2 gir kommunen adgang til å dispensere fra bestemmelsene i forskriften "dersom særlege skog- eller miljømessige omsyn tilseier det". Det fremstår som uklart hva som ligger i begrepet "skogmessige omsyn", og om dette er ment å omfatte både skogbrukshensyn og skogvernensyn. For å unngå at forskriften uthules gjennom en svært vid dispensasjonsadgang, anbefaler vi at begrepet skogmessige hensyn presiseres. § 5-2 annet ledd er i realiteten en hjemmel for å sette vilkår i en dispensasjon. Den bør omformes til en slik regel, og det bør overveies å presisere hva slags vilkår det kan være tale om. Som bestemmelsen er foreslått, kan den misforstås som en hjemmel uten grenser til å sette krav.

Straffebestemmelsen i forskriften § 5-4 er etter vår oppfatning for generell. Brudd på den generelle bestemmelsen om skogeierens forvalteransvar i skogbruksloven § 4 er etter skogbruksloven § 22 første ledd ikke straffbar, selv om brudd på forskrifter gitt i medhold av § 4 kan være straffbare etter § 22 andre ledd. Utkastet til forskriften § 2-1 tilsvarer innholdsmessig skogbruksloven § 4, og er på samme måte som sistnevnte for generelt utformet til at den bør straffesanksjoneres. I tråd med de anbefalinger som er gitt i NOU 2003: 15 Fra bot til bedring, anbefaler vi at det spesifiseres også i denne straffebestemmelsen hvilke overtredelser som skal være straffsanksjonert, eventuelt at en unntar de bestemmelser hvor brudd ikke skal kunne medføre straff.

- ./ Vi viser for øvrig til vedlagte notat fra *Lovavdelingen* med regeltekniske merknader og påtegninger på forskriftsutkastet.

Med hilsen

Harald Aass
seniorrådgiver

Helge Brunvoll
førstekonsulent

Notat

Saksnr.: 2005/5301 U-A HBR

Dato:

13.09.2005 førstekonsulent Tonje Rønneberg Ruud

20.09.2005 lovrådgiver Fredrik Bøckman Finstad

20.09.2005 ekspedisjonssjef Inge Lorange Backer

Forskrift og bærekraftig skogbruk – regeltekniske merknader

Nedenfor følger merknader av forskriftsteknisk karakter. Vi viser også til vedlagt kopi av utkastet til forskriftstekst påført ytterligere forslag til endringer.

Det fremgår av ukastets hjemmelsfelt at forskriften er hjemlet blant annet i skogbruksloven § 8. Forskriftshjemmelen i § 8 tredje ledd andre punktum gjelder registrering og oppgaveplikt i forbindelse med måling ved hogst. Vi kan ikke se at forskriften inneholder bestemmelser om dette.

Innledningsvis vil vi videre bemerke at paragrafene fortrinnsvis skal ha fortløpende nummerering og ikke kapittelvis nummerering, se Justisdepartementets veileder Lovteknikk og lovforberedelse s. 61-62. I stedet for § 1-1, § 1-2 bør en således benytte § 1, § 2 osv.

Til § 2-1

Som påpekt i vår høringsuttalelse er det uheldig å bruke ordet "ansvar" om annet enn straffansvar eller erstatningsansvar. Vi foreslår følgende omformulering av bestemmelsen i § 2-1 (som med fortløpende nummerering blir § 3):

"§ 3 Plikt til å ta miljøomsyn

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sjå til at det blir teke nødvendige omsyn til biologisk mangfald, friluftsliv, landskap og kulturverdiar i samsvar med føresegnene i skogbrukslova.

Skogeigaren skal sjå til at også dei som gjer arbeid i skogen tek slike omsyn.”

Til § 2-3

Vi foreslår overveid å ta inn § 2-3 første ledd i § 2-1 (som etter vårt forslag blir § 3).

De øvrige bestemmelser i § 2-3 kan med fordel splittes opp, slik at hvert ledd blir en særskilt paragraf med sin passende overskrift. Bestemmelsen i § 2-3 femte ledd fremstår som uklar, ved at det ikke går tydelig fram om tredje punktum innebærer en ytterligere presisering av vilkårene for å bruke lukket hogst, eller om bestemmelsen gjelder generelt ved valg av hogstform. Vi foreslår følgende alternative formuleringer for bestemmelsen:

”Hogstar skal tilpassast landskapet. Lukka hogstar skal brukast der forholda biologisk, økonomisk og teknisk ligg til rette for det, dersom ein kan oppnå god stabilitet for gjenståande tre og hogsforma gir grunnlag for tilfredsstillande forynging på veksestaden.”

eller

”Hogstar skal tilpassast landskapet. Ved val av hogstform skal ein leggje vekt på å oppnå god stabilitet for gjenståande tre og om hogstforma gir grunnlag for tilfredsstillande forynging på veksestaden.”

Bestemmelsen i § 2-3 tiende (siste) ledd synes for svak (“skal det takast omsyn til”) i forhold til de krav som følger av kulturminneloven § 3, og bør derfor endres.

Til § 3-2

Vi er usikre på om bestemmelsen i § 3-2 første ledd andre punktum innebærer noen presisering i forhold til regelen som følger av første punktum. Dersom dette ikke tilfelle, bør en vurdere å forenkle teksten ved å stryke andre punktum.

Til § 4-4

Henvisningen i § 4-4 til § 4-3 andre og tredje ledd fremstår som uklar. Det er først og fremst § 4-3 første ledd, muligens også andre ledd, som pålegger en plikt til å transportere bort bartrevirke.

Forskrift om berekraftig skogbruk

Fastsett av Landbruks- og matdepartementet den ... 2005 med heimel i §§ 4, 6, § 9 og 20 i lov 27. mai 2005 nr.31. om skogbruk (skogbrukslova) og § 18, jf. § 33 i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).

FM(?)
se notat

Kapittel 1. Innleiande føresegner

§ 1-1 Formål

Formålet med denne forskrifta er å fremme eit berekraftig skogbruk som sikrar miljøverdiane i skogen, aktiv forynging og oppbygging av ny skog, og god helsetilstand i skogen, jf. § 1 i skogbrukslova

skogbrukslova

§ 1-2 Virkeområde

Forskrifta gjeld for all skog og skogmark, jf. § 2 i skogbrukslova.

FM
FM

Kapittel 2. Miljøomsyn

§ 2-1 Hovudprinsipp

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal det takast nødvendige omsyn til biologisk mangfald, friluftsliv, landskap og kulturverdiar i samsvar med skogbrukslova sine føresegner.

Plikt til å ta miljøomsyn

føresegner i skogbrukslova

Skogeigar har ansvaret for dette, og for at dei som gjer arbeid i skogen også tek slike omsyn. se notat

§ 2-2 Miljødokumentasjon og miljøregistreringar

Skogeigar skal kunne gjere greie for dei miljøomsyn som ligg til grunn for planlagde eller utførte tiltak i skogen (jf. lov 9. mai 2003 nr 31 om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven)).

Hogst kan normalt berre skje i område der det er gjennomført miljøregistreringar, (jf. forskrift) om tilskott til skogbruksplanlegging med miljøregistreringar. Ved hogst i område der slike registreringar enno ikkje er gjennomførte, skal dei føre-var-tiltaka som er nedfelte i Levende Skog sine standardar leggjast til grunn.

FM

FM

4. februar 2004 nr. 449

§ 2-3 Miljøomsyn ved skogbrukstiltak

Ved gjennomføring av skogbrukstiltak skal skogeigaren sørgje for at verdiane i viktige livsmiljø som er utvalde gjennom sertifisering etter Levende Skog blir tekne vare på.

I samband med hogst er det forbod mot å leggje att kvist og hogstavfall som er til unødig hindring for ferdsel i vanlig brukte stiger, løyper og andre ferdselsårer.

Køyreskadar etter skogbrukstiltak må utbetrast snarast råd etter avslutta drift, slik at det ikkje oppstår unødig hindring for ferdsel i vanleg brukte stigar, løyper og andre ferdselsårer, eller oppstår nye bekkeløp.

Ved hogst skal det setjast igjen minst 5 stormsterke tre pr. hektar som livsløpstre, helst i grupper. Livsløpstrea skal primært veljast blant dei eldste og største trea i bestandet.

Hogstar skal tilpassast landskapet. Der forholda biologisk, økonomisk og teknisk ligg til rette for det skal det brukast lukka hogstar. Føresetnaden er at ein kan oppnå god stabilitet for gjenstående tre, og at hogstforma gir grunnlag for tilfredsstillande forynging på veksestaden.

se notat

Ved hogst i kantsoner mot vatn og vassdrag og mellom skog og anna mark skal kantsona sin økologiske funksjon takast vare på. Det er også forbod mot å leggje att kvist og hogstavfall i vatn og vassdrag og på islagte vatn.

Nygrøfting av myr og sumpskog med sikte på skogproduksjon er forbode. Skifte av treslag i edellauvskog kan berre skje etter godkjenning frå kommunen.

Skogreising på snaumark og skifte av treslag på samanhengande areal over 100 dekar kan berre skje etter godkjenning frå kommunen.

Bruk av utanlandske treslag kan berre skje etter godkjenning frå kommunen. Ved avgjerda skal kommunen leggje vekt på å unngå uønska spreining av slike treslag.

Ved skogbrukstiltak skal det takast omsyn til automatisk freda kulturminne (jf. lov) om kulturminner.

Frie
9. juni 1978 nr. 50

Kapittel 3. Forynging etter hogst

§ 3-1 Plikta til å forynge

Skogeigaren skal sørge for tilfredsstillande forynging etter hogst, og sjå til at det er samanheng mellom hogstform og metode for forynging, jf. § 6 i skogbrukslova.

Skogbrukslova
M nr

§ 3-2 Krav til forynging

Skogeigar skal gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre tilfredsstillande forynging innan tre år etter hogst. Dersom forynginga skal skje ved planting skal ho vere gjennomført innan tre år etter hogsten.

nødvendig
se notat

Kommunen kan etter søknad gi utsetjing med denne fristen når det ut frå klimatiske og lokale forhold er nødvendig. Den nye fristen skal ikkje vere lenger enn 5 år etter hogsten.

§ 3-3 Tettleik og treslag

Ved etablering av ny skog er tilfredsstillande tettleik eit vilkår for produksjon av kvalitetsvirke, og tala i tabellen nedanfor skal leggjast til grunn (jf. også § 3-2).

L nr
(høvd. synes
strengt sett ikke
nødvendig)

	Gran- og/eller lauvdominert skog			Furudominert skog		
	G26-G20	G17-G14	G11-G6	F20-F17	F14-F11	F8-F6
Tilrådd plantetal pr. dekar	300-180	230-130	140-60	340-190	240-120	130-80
Minste lovlege plantetal pr. dekar	150	100	50	150	100	50

Ved oppteljinga skal ein berre rekne med planter av dei treslaga som inngår i den planlagde produksjonen. I forynging av barskog skal ein tilstreve eit minimum på 10% lauvtre. Plantene skal teljast på ei prøveflate på 50 m² (radius 3,99 meter). Prøveflata delast i fire kvadrantar. Innafor kvar kvadrant skal ein maksimum telle fire planter. Planter som står tettare enn ein meter teller som ei plante. Plantene skal vere utviklingsdyktige og ikkje trua av annan vegetasjon. Det skal takast omsyn til at det i perioden fram til forynginga er etablert, kan skje både avgang og oppslag av nye planter. Forynginga er etablert når konkurransen frå annan vegetasjon minkar og konkurransen mellom planter av ønska treslag gjer seg gjeldande.

Dersom kommunen finn at forynginga ikkje er tilfredsstillande må kommunen vurdere om det er nødvendig å påleggje tiltak for å få til tilfredsstillande forynging. Kommunen kan berre gi pålegg om å forynge med treslag som naturleg høyrer heime i området.

Kapittel 4. Tiltak mot skadar på skog

§ 4-1 Hovudprinsipp

→ Plikt til å hindre shade eller fare for shade på skog

Skogeigar er ansvarleg for at hogst, framdrift, behandling av hogstavfall, ungskogpleie og andre tiltak blir gjennomførte på ein slik måte at det ikkje oppstår fare for insektskadar eller andre skadar på skog.

H skal gjæ til

Føresegnene i dette kapittel gjeld også for skog og tre i område som er utanfor virkefeltet i § 2 skogbrukslova, og for plassar og terminalar der virke blir samla eller lagra.

§ 2 skogbrukslova
H er

§ 4-2 Overvaking av skogens helsetilstand

Kommunen skal overvake skogen av omsyn til fare for ulike skogskadar. I denne samanheng kan departementet påleggje kommunen å utarbeide oversikter og rapportar om skogen sin helsetilstand, og om resultatane av dei tiltaka som blir sette i verk i medhald av denne forskrifta.

Departementet (eller den det gir fullmakt) kan gi nærmare regler for spesielle oppgåver knytt til overvaking av skog.

() ikke nødvendig

§ 4-3 Førebyggjande tiltak

Når ein skogeigar har fått varsel om at det er risiko for sverming av skadeinsekt i eit område, skal ungskogpleie og tynningshogster gjennomførast etter at svermeprosessen er avslutta. I ein slik situasjon skal også ferskt bartrevirke som bult, stammer og grove toppar transporterast ut av skogen eller gjerast uegna som ynglemateriale for insekt som kan skade skog.

Når skog er skada som følgje av storm, tørke, skogbrann, snøbrekk o.l. og det er gitt varsel om at det er risiko for insektsverming eller soppangrep, skal skogeigarar i vedkommande område sørgje for at nødvendige hogstar og oppryddingstiltak m.v. blir gjennomførte så raskt som mogleg.

Terminalar med tømmer kan bli kravd overvaka med tanke på risiko for spreiding av skadegjerarar. Eigaren av tømmeret er ansvarleg for slik overvaking.

H om gjennomføring av tiltak etter forskrift til tredje ledd

Fylkesmannen kan fastsetje fristar og nærmare reglar for det som er nemnd i 1. 3. ledd.

§ 4-4 Transport og behandling av virke

Bartrevirke som skal transporterast bort frå skogen og staden for levering av virke (jf. § 4-3, 2) og 3) ledd), må transporterast ut før insekt som kan gjere skade på skog klekkjast. Gran hogd før 1. juli skal være transportert bort frå staden for levering innan 15. juli, og furu hogd før 1. juni skal være transportert bort innan 1. juli. Gran som blir hogd i juli og furu som blir hogd i juni, skal transporterast bort innan 4 veker.

H 7 m se utkast

Fylkesmannen kan gi nærmare reglar med m.a. konkrete fristar for uttransport av virke innafør heile eller delar av fylket.

§ 4-5 Førebyggjande behandling av virke

Virke som blir behandla eller lagra slik at det blir uegna som ynglemateriale for insekt som kan gjere skade på skog, er unntekte frå reglane i § 4-4. Dette er avhengig av at eitt eller fleire av følgjande tiltak er sett i verk:

d i H dersom

1. Barking.
2. Lagring i vatn. Ved bunting må den delen av virket som ligg over vatn overrislast.
3. Overrisling.
4. Tildekking av velter. Granvirke kan lagrast såframt dei 3 øvste virkeslaga er dekt med f.eks. plastduk før insektsverming.
5. Veltesskrelling. Granvirke kan lagrast såframt dei 3 øvste virkeslaga blir kjørt bort eller barka etter insektsverming, men før 15. juli.
6. Behandling med godkjende preparat (insekticider). Godkjende preparat skal berre brukast i unntakstilfelle, og må ikkje påførast virke som skal fløytast, overrislast, lagrast i vatn

Nande W tredje

H er

eller trommelbarkast. Virke hogd før 1. mai må vere behandla innan denne dato. Seinare hogd virke må behandlast innan ei veke.

§ 4-6 Pålegg om tiltak

Kommunen kan påleggje skogeigar eller eigar av tømmer å gjennomføre hogst, utdrift, behandling av virke eller andre tiltak for å hindre omfattande skogskadar. Når det er nødvendig for samordninga av tiltak i fleire kommunar eller fylke kan departementet (eller den det gir fullmakt) gi pålegg etter denne føresegna.

() ikke
nødvendig

Omsynet til biologisk mangfald, landskap og friluftsliv skal vurderast før eventuelle pålegg blir gitt, og ved gjennomføring av tiltak mot skogskadar.

Kjøparar av det virket som skogbruksstyresmakta har pålagt hogd, skal sørgje for at dette blir prioritert ved transport inn til industri og virkesterminal dersom behandling av virke etter § 4-5, ikkje er utført.

Kapittel 5. Avsluttande føresegner

§ 5-1 Tilsyn og opprettande tiltak

Kommunen skal føre tilsyn med at føresegnene i denne forskrifta og vedtak fatta med heimel i den blir følgt.

Kommunen skal ved stikkprøver kontrollere at forynginga er tilfredsstillande etablert jf. §§ 3-2 og 3-3. Rutinar for slik kontroll blir fastsett av Fylkesmannen.

Jf. §§
Lf
Fm

Dersom eit skogbrukstiltak har ført med seg vesentlege skadar for naturmiljøet eller friluftslivet, kan kommunen påleggje skogeigaren å utføre opprettande tiltak.

§ 5-2 Dispensasjon

Kommunen kan dispensere frå føresegnene i forskrifta dersom særlege skog- eller miljømessige omsyn tilseier det.

Kommunen avgjer kva krav som bør setjast i dei enkelte sakene.

han sette vilkår for
dispensasjon.

§ 5-3 Klage

Vedtak kommunen gjer etter denne forskrifta kan påklagast til Fylkesmannen.

Lf

§ 5-4 Straff og tvangsmulkt *se brev*

Den som forsettleg eller aktaust bryt eller medverkar til brot på føresegnene i denne forskrifta blir straffa med bøter eller fengsel i inntil eitt år, jf. § 22 i skogbrukslova.

skogbrukslova
Hm

For å sikre at føresegnene i forskrifta blir følgt, og pålegg gitt med heimel i forskrifta blir gjennomførte, kan kommunen påleggje skogeigarar tvangsmulkt slik det er fastsett i § 23 i skogbrukslova.

Hm

Heller føresegnene i
skogbrukslova

§ 5-5 Iverksetjing

Forskrifta tek til å gjelde frå 1. januar 2006.

Frå same tid held Forskrift om tiltak mot insektskader m.v. på skog, fastsett 7. april 1997, opp å gjelde.

Lm

Hm

9.7. april 1997
nr 1513